

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UPA 2019/197
22. maj 2019
Stine Egede

Angallatit tingerlaatillit nunatsinnut tikikkaangamik isaaviup kingumullu nunatsinniit aneqqinnissamut isaaviup nakkutigineqarnissaat atatillugu apeqquteqaat aallaavigalugu Inatsisartut oqallinnissaannik siunnersuut.

(Inatsisartuni ilaasortaq, Laura Táunâjik, Siumut)

Siullermik Laura Táunâjik, Siumut qutsavigerusupparput oqallisssiaanut. Inuppassuugunarpugut nunatsinni ilaatigut ernumalersartugut, pingaartumik aasaanerani imartarujussuarput angallavigissilluni, “ilisarnanngitsunit” allaat angallavinngoraangat.

Kangerlutsinni, imaluunniit inoqarfitta eqqaanni angallatit tingerlaatillit takussaaleraangata, oqallisiglersarpavut susummitaavaaku. Pingaartumik takusunnaanngikkutsigit, oqaloqatigisimanngikkutsigit sumik siunertaqarnerinik.

Ajornanngitsunnguvormi nunarsuarmi suminngaanniilluunniit nunarput imaatigut tikissallugu. Nunarjussuarput isorartojujussuuvoq, kangerluppassuaqarpugut. Nunallu ilarujussua inoqarfeqanngilaq, tикиneqaaqqalaarlunilu.

Inuit Ataqatigiinni nunatsinni pisuussutitta suugaluartulluunniit, timmissat mannigippassuk, ujaraappataluunniit isumaqarpugut annissorneqassanngitsut. Pingaartumik timmissat eqqisisimmatat manniisa annissorneqannngilluinnarnissaat qularnaarniartariaqarpalput. Aammattaaq ujaraatitta erlinnartut annineqarsinnaanerat akuersissuteqarani pisinnaanngitsoq nalunngilarput. Kiisalu tuugaat, kigutillu CITES-imik illersukkata.

Aammattaaq illua tungaatigut ikiaroornartumik anngiortumik eqquusuisoqartarnera ilisimaarilereerparput. Soorlu tamanna oqallisissiortup nammineq assersuusiorfigigaa.

Ajoraluartumilli ilisimanngilarput qanoq tamatuma atugaatigisinnaanera. Ajoraluartumik nunatsinnut kalerrinissamik pisussaaffitsik eqquutsitinnagu ilaat tikittarput, pingaartumik umiarsualivinnut tulassimanngikkunik arajutsineqarluinnarsinnaasarmata.

Eqaamalaassavarpulli tingerlaatillit tikittartut amerlasoorpassuit isornartorsiugassartaqanngimmata. Ilaqarput allaat ukiisartunik nunaqqatigiinnullu arlaatigut sammisassaqtitsinikkut akuusinnaasartunik.

Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit § 37 aallaavigalugu apeqquteqaataani nr. 181/18 atuarneqarsinnaavoq nalunaarsorneqarneq ajortoq angallatit qanoq ittut, qanorlu amerlatigisut nunatsinnut tikittarnersut.

Taamaalillunilu amma akineqarsinnaanngilaq tikittartut amerliartornersut. Minnerunngitsumik ilisimaneqanngilaq suna siunertaasarnersoq, allamiut nunatsinnut tikittarnerinnut.

Aammattaaq atuarneqarsinnaavoq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik Issittumi sakkutooqarfimmut suleqatigiinnerunissamik siunertaqarluni saaffiginnissuteqarsimasoq. Tassani imartatsinni ilanngaaserinikkut nakkutilliinerup annertunerulernissaanik siunertalimmik.

Oqallissaarisup oqariartuutai pissanganartutut isigaavut.

Aammattaaq Aningasaqaqarnermut Naalakkersuisup, naalakkersuisoqarfiiit akimorlugit suleqatigiissitaliornissaq aallarniggaa, tassalu maleruaqqusanut pitsanngorsaataasinnaasunik inatsisisstatunut siunnersuummik saqqumiussinissamut periafissanik misissuinissaa qilanaaralugu utaqqissavarput.

Naalakkersuisuttaaq isumaqatigaavut oqarmata nunarujussuarput 100 % - mik nakkutigineqarsinnaannginneranik oqariartornerat.

Taamaattorli sulinilutit suulluunniit pitsanngorsaanissamik siunertallit peqataaffigissavagut.

Ilaatigut pissanganartut ilagaat “Inussuk” tassalu Akileraartarnermik Aqutsisoqarfimmit periusissiatut suliarineqartoq, tassalu ilaatigut paassisutissiinarnermik ammanerusumik siunertalik piviusunngornissaa erinigalugu utaqqissavarput. Ilaatigut inuiaqatigiinnut toqqisisimanerulernissamik siunertaqartoq.

Qujanaq